

ብዛዕባ ኣጠቓቕማ ኢንተርነት

መጻተዊ

ኢንተርነት ምጥቃም ሓደ ክፋል መዓልታዊ ህይወት ብተሓት ሰባት እዩ። ብተሓት ሰባት ኣብ ኢንተርነት ውልቃዊ ህይወቶም ክመርሑ ይደልዩ እዮም ፣ ሓበሬታኦም መን ከም ዝረኽቡ ግና ኣይፈልጡን ይኹኑ። እዚ ብልሓት እዚ፡ ኢንተርነት ብኸመይ ከም እትጥቀም፡ ከበድቲ ሓበሬታ ብኸመይ ከም እትቈጸጸር ፡ ከምኡ እውን ኣንባብቲ ብዛዕባ ኣየናይ ሓበሬታ ከም ዜመሓለፍን ንመን ከም ዜመሓለፍን ክፈልጡ ከም ዝደልዩ የተባብዕ። ብዛዕባ ናይ ኢንተርነት ድሕነትካ ንጹር ስክፍታ እንተ ሃልዩካ ፡ ብዛዕባ ኩነታትካ ምስ ሓደ ተሓጋጋዚ ኽትዘራረብ ትደሊ ትኸውን። ብ ቴሌፎን 24/7 1-800-838-8238 ፡ ወይ ድማ ብ 804-793-9999፡ ወይ ድማ ብዕላል ኣብ vadata.org/chat.

ኣብ ኢንተርነት፡ ውልቃዊ ብራውዚንግን ታሪኽ ምጽራይን

ኣብ ናይ ኢንተርነት ብራውዚንግ-ም ውልቃዊ መስኮት ምጥቃም ብተሕ ጥቅሚ ኣለዎ። መብዛሕትኡ ኣብ ናይ ውልቁ ብራውዚንግ፡ ታሪኽ ብራውዚንግ ኣይዕቅቦን እዩ። እዚ ማለት ከልኣት ሰባት ነቲ እትበጽሑ ወይ እትደልዩ ቦታታት ክርእዩ የብሎምን። መሳርሒኻ ብኸልእ መገድታት ክትቅል ይግበረሉ እንተ ኣልዩ፡ እዚ ንብሕቱነትካ ከም ዘይዕድል ኣስተብህል (ንኣብነት፡ ብስፓይዌር፡ ብቪድዮ ፡ ወዘተ።) እዚ ክፍሊ እዚ ናይ ግሊ መስኮት ንምኽፋትን ካብ ታሪኽካ ኣብ ዝተፈለለየ ናይ ኢንተርነት መፋኒዊ መንገድታት ምስራዝን ክኸፍን እዩ። ምስ ኩሉ እቲ ኣብ ደብተር ዝርከብ መሳኹቲ፡ ምስ ወዳእካ ኣብ ሰደቓታትን ኣብ ሞባይላትን ካብ ታሕቲ ኣውጽኣዮ።

ጉግል ክሮም

ናይ ግሊ ወይኸዓ "ኢንኮግኒቶ" መስኮት ንምኽፋት ነዞም ዝስዕቡ ናይ ኮምፒተር ኣቋራጭ ኪበርድታት ምጥቃም፡

- ን Windows, Linux, or Chrome OS ኮምፕዩተራት፡ “Ctrl”, “Shift” ን “N” ን ብሓንሳብ ጠውቁ።
- ን Mac OS፡ “⌘” (command/cmd), “Shift”ን “N” ን ጠውቁ።

ኣብ ሞባይልካ ናይ "ኢንኮግኒቶ" ታብ ንምኽፋት ንናይ ክሮም ስእሊ ጠዊቅካ ብምጽናሕ "ኒው ኢንኮግኒቶ ታብ" ዝብል ምረጹ።

ታሪኽ ዴስክቶፕ ንምጽራይ፡ ነታ “Ctrl” ን “H” ን ሰሌዳ ቁልፊ ብሓንሳብ ሓዝ። ካብዚ ተበጊስካ ካብ ታሪኽካ ንምስራዙ ናይ ውልቅኻ ውዳበታት ክትመርጽ ትኽእል ኢኻ። ክትድምስሶ ዝደለኻ ናብ ጸጋማይ ሸነኽ እቲ ሳጹን ብምኻድ፡ “ምድምሳስ” ዝብል ጠውቕ።

ታሪኽ ብራውዘራትካ ኣብ ሞባይልካ ንምስራዝ፡ ናይ ክሮም ኣፕ ክፈት። ነቲ ዝርዝር ጠውቕ እሞ “ታሪኽ” ምረጽ። ካብዚ ተበጊስካ ነቲ ናይ ውልቀ-ሰባት ታሪኽት ንክትድምስሶ ክትጭብጦን ክትሕዞን ትኽእል።

[ንዝያዳ ሓገዝ፡ ናብ ናይ ክሮም ደገፍ ገጽ ክትበጽሕ ትኽእል።](#)

ሞዚላ ሓዊክስ

ናይ ግሊ መስኮት ንምኽፋት፡ ነዞም ዝስዕቡ ኣቋራጭ ኪበርድታት ኮምፒተር ክትጥቀሙሎም ትኽእል ኢኻ።

- ን Windows, Linux, ወይ Chrome OS፣ ን “Ctrl”፣ “Shift” ከምኡ’ውን “P” ብሓደ ግዜ ጠውቁ።
- ን Mac OS፣ “⌘” (command/cmd), “Shift”, ን “P” ን ብሓደ ግዜ ጠውቁ።

ኣብ ሞባይልካ ናይ ግሊ መስኮት ንምኽፋት ነቲ ናይ ፋይርፎክስ ምስሊ ጠዊቅካዮ ጽናሕ “ሓድሽ ናይ ግሊ ታብላት” ድማ ምረጽ።

ኣብ ዴስክቶፕ ንዘሎ ውልቀ-ሰባት ናይ ውልቂ ትካላት ንምስራዝ፡ ኣብቲ ዝርዝር ጠውቕ። “ታሪኽ”፡ ድሕሪኡ “ታሪኽ ምዕራይ” ምረጽ። ካብዚ ተበጊስካ፡ ብስምካ ከተወግዶም እትደሊ ውብ ሳይታት ከተናዲ፡ ንዮማን ክለክ ጠውቕ። “ብዘዕባ እዚ ውብ ሳይት እዚ ረስዕ” ኢልካ ድማ ክትመርጽ ትኽእል ኢኻ።

ነቲ ኣብ ሞባይልካ ዘሎ ናይ ውልቀ-ሰባት መስርሒታት ንምስራዝ፡ ነታ ፍሬዎክስ ኣፕ ከፊትካ ነታ መኡ ጥውቕ። “ታሪኽ” ምረጽ። ካብዚ ተበጊስካ ነቲ ናይ ውልቀ-ሰባት ታሪኽት ንክትድምስሶ ክትጭብጦን ክትሕዞን ትኽእል።

[ዝያዳ ሓገዝ እንተ ደሊኻ፡ ናብ ገጽ ደገፍ ሓዊክስ ክትበጽሕ ትኽእል ኢኻ።](#)

ማይክሮሶፍት ኤጅ

ናይ ግሊ ወይኻዓ “InPrivate” መስኮት ንምኽፋት ነዞም ናይ መፋትሕ መሓበሪ ኮንትራት ኣብ ኮምፒተር ምጥቃም ትኽእል።

- ን Windows, Linux, or Chrome OS ኮምፕዩተራት: “Ctrl”, “Shift” ን “N” ን ብሓንሳብ ጠውቁ።
- ንማክ ኮምፕዩተራት “ዳቩ” (command/cmd), “Shift”፣ ን “N” ን ኣብ ሓደ እዋን ጽቕጥ ኣቢላን የዳልዎ።

ኣብ ሞባይልካ ናይ ግሊ መስኮት ንምኽፋት: ነቲ ናይ ኤጅ ስእሊ ሓዘ: "ሓድሽ ናይ ግሊ ታብላት" ድማ ምረጽ።

ኣብ ኤጅ ካብ ጠውላኻ ዝርከብ ናይ ውልቀሰባት መእተዊታት ንምጽራይ: ነቲ ቀንዲ መሐበሪ “Ctrl” ን “H” ን ተጠቐም። ኣብ መስኮት ታሪኽ: ነቲ ኣብ መሰል ነፍሲ ወከፍ መእተዊ ዘሎ "x" ዝሕብር ሓባሪ ምልክት ክትቈጸጸሮ ትኽእል ኢኻ። መእተዊ ንምስራዝ ነቲ "x" ጠውቕ።

ነቲ ኣብ ሞባይልካ ዘሎ ናይ ውልቀ-ሰባት መስርሒታት ንምስራዝ: ነቲ ኤጅ ኣፕ ከፊትካ ግበሮ። "ታሪኽ" ዝብል ጽሑፍ ጠውቕ። ካብዚ ተበጊስካ ነቲ ናይ ውልቀ-ሰባት ታሪኽት ንኽትድምስሶ ክትጭብጡን ክትሕዙን ትኽእል።

[ንዝያዳ ሓገዝ: ናብ ናይ ኤጅ ደገፍ ገጽ ክትበጽሑ ትኽእል። < 11](#)

ኣፕል ሳፋሪ

ናይ ግሊ መስኮት ንምኽፋት: ነዚ ኣብ ኮምፕዩተር ዘሎ ናይ መፋትሕ መቐሕ መቐሕ ክትጥቀሙሉ ትኽእል ኢኻ:

- ንማክ ኮምፕዩተራት “ዳቩ” (command/cmd), “Shift”፣ ን “N” ን ኣብ ሓደ እዋን ጽቕጥ ኣቢላን የዳልዎ።

ኣብ ሞባይልካ ናይ ውልቁ ታብላት ንምኽፋት: ነቲ ናይ ሳፋሪ ስእሊ ሓዘ: "ሓድሽ ናይ ግሊ ታብ" ድማ ምረጽ።

ካብቲ ዴስክቶፕካ ታሪኽ ንምጽራይ: ነቲ “ዳቩ” (command/cmd) ን “Y” ን ብምጥቀስ ምሉእ ታሪኽ ብራውዘርካ ርኽብ። ካብዚ ተበጊስካ “Ctrl” ሒዝካ ኣብ ታሪኽ ብራውዘርካ ሓደ መሪጽካ: ካብቲ ንታሕቲ ዝወርድ ዝርዝር ድማ "ደምስስ" ዝብል መምርሒ ምረጽ።

ነቲ ካብ ሞባይልካ ዝርከብ ናይ ውልቀ-ሰባት መስርሒ ንምስራዝ: ነቲ ሳፋሪ ኣፕሊኬሽን ንንጹልካ: ነቲ ናይ መጽሓፍ ምልክት ምስሊ ጠውቕ። ካብዚ ነቲ ናይ ታሪኽ ምስሊ ምረጽ። ክትደርዝ ኣብ ዝደለኻዮ ዝኾነ ይኹን መስድዒ ቡምባ ተረፍ።

[ዝያዳ ሓገዝ እንተ ደሊ ኻ: ናብ ናይ ሳፋሪ ገጽ ክትበጽሑ ትኽእል ኢኻ።](#)

ተወፋይነት፡ መን እዩ ዕድል ዘለዎ?

ናይ ቴለፎን፡ ኮምፕዩተርን ካልእ ቴክኖሎጂን መን ከም ዝረክብ ምፍላጥ ኣገዳሲ እዩ። ሓደ ሰብ ዕድል ዝረኽበሉ እተፈላለዩ መገድታት ኣሎ። እቲ ሎግ ኢን መረጋገጺ (ከም ፓስዎርድኻ) ንኻልእ ሰብ ኣካፊልካ ትኸውን። ሓደ ሰብ ብዘይ ፍቓድካ ነቲ ሎግ ኢን ሓበሬታታትካ ይረኽቦ ይኸውን። ሓደ ሰብ ኣብ ኤሌክትሮኒካዊ መሳርሒኻ ስፓይዌር ጽዒኑ ክኸውን ይኽእል እዩ። ከበድቲ ጉዳያት ቅድሚ ምቕራብካ፡ ኤሌክትሮኒካዊ መሳርሒታት ክትጥቀም እትኽእል መን ከም ዝኹንካ ሕሰብ።

ኤሌክትሮኒካዊ መሳርሒታትካ ዝቆጸጸ ሰብ እንተ ኣልዩ፡ ከበድቲ ወይ ምስጢራዊ ጉዳያት ብኸልእ መሳርሒ ክትፈትሖ ትደሊ ትኸውን። ኣብ ግምት ኸነእትዎም እንኽእል ሓይሎ ኣማራጺታት ኣለዉ። ከምቲ ኣብ ህዝባዊ ኣብያተ-ንግብ ዝርከብ፡ ንህዝቢ ብዘይ ክፍሊት እተገልግል ኮምፕዩተር ክትጥቀም ትኽእል ኢኻ። ከም ፈታዊኻ ወይ ኣባል ስድራ ቤትካ፡ ንእትኣምኖ ሰብ መሳርሒ ክትጥቀም እውን ክትሓትት ትኽእል ኢኻ። ንስኻ ጥራይ እትፈልጦ ፍሉይ መሳርሒ ክትዕድግ ትኽእል ኢኻ። ከበድቲ ጉዳያት ናብ በበይኑ መሳርሒ እንተ ደኣ ተንቀሳቂስካ፡ ከምቲ ዝደለኻ ነቲ ናይ መጀመርታ መሳርሒኻ (ታትካ) ብቐጻሊ ክትጥቀም ትደሊ ትኸውን። ኣብ ኣመላኻካ ዓብይ ለውጢ ምግባር ነቲ ዝከታተለካ ዘሎ ሰብ ነቲ ክትትል ከም ዝግበረሉ ዘሎኻ የጠንቅቆ ይኸውን። እዚ ነቲ ሰብ ከቐጥጥ ወይከኣ ነቲ ኣመጽ ከጋድዶ ይኽእል።

ኢንተርኔት ዝርከበሉ ካልእ መገዲ፡ ውሑስ መስመር ኢንተርኔት

ውሑስ ናይ ኢንተርኔት ርክብ ንዓኻን ንዳታኻን ካብ ናይ ደገ ስግኣታት ክከላኸለልካ ይኽእል። ኣብ ትሕቲ ቑጽጽጽርካ ዘሎ ርክብ ልክእ ከም ናይ ውልቕኻ ሮኬት ወይ ውን ሆትቦል ትጥቀም እንተ ኣለኻ ፡ ንክትከላኸሎ ክትወስዶ እትኽእል ስጉምትታት ኣሎ። ሓደ ካብኡ፡ ነዚ ርክብ እዚ፡ ሓይል መተሓላለፊ ማስኬራ ምሃብን ብሰፊሑ ካብ ምኽፋልን እዩ። ናይ ኢንተርኔት መስመር ርክቢ ክትረኽቡ ዘይትደልዩ ሰባት እንተሃልዩም ብፍላይ ናይ ፓስዎርድ መስመር በብእዋኑ ምቕያር ጽቡቕ እዩ። ክፉት መርበባት መራኽቢ መስመራት ናይ ሓደ ሰፊሕ ዝፍለጥ መሕለፊ መስመር ዘይብሎም መራኽቢታት እዮም። ክፉት መርበብ ክትጥቀም ከለኻ ምስትውዓል ተጠቐም።

እተን ኣብ መጀመርታ URL “HTTPS” ዘለወን ወብ ሳይታት፡ ካብተን ዘየብለን ንላዕሊ ዘተኣማምን ውሕስነት ኣለወን። መብዛሕትኡ ግዜ ኮምፕዩተር ክትጥቀሙ ከለኹም ብራውዘራት “HTTPS” ዘይብሎም እንተኸይኖም ዘየተኣማምን ከም ዝኾኑ ይሕብር።

ተሌፎን ትጥቀም አለኝ እንተኾይንከ፣ ነቲ URL ጠውቕ እሞ ን “HTTP” ዘይኮነስ “HTTPS” ኣናዲ። እቲ “S” “ውሑስ” ንምባል ምኽኒ ኣይትረስዕ። ኣብ ቅድሚ ሰባት ምስ ተራኽብኩም ናይ ገዛእ-ርእስኩም ስልኪ ናብ ሆት ስፓት ብምቅያር ዝሓሸ ውሑስ ኔትዎርክ ክትጥቀሙ ትኽእሉ ኢኹም።

መደምደምታ

ኣብዚ ብልሓት እዚ ዘለዉ ምኽርታት፡ ንቴክኖሎጂ ብኸመይ ብደሕንነቱ ብዝተሓለወ መገዲ ኸንጥቕመሉ ከም እንኽእል ዝዘረቡ እዮም። እቲ ዕላማ፡ ብዛዕባ ኣጠቓቕማ ኢንተርነት ብእተኸለ መጠን ውሑስ ብዝኾነ መገዲ ንክትውስን ፍልጠት ንክተጥሪ እዩ። ሕቶታት ወይ ስክፍታ እንተሃልዩኻ ፣ ምስ ተሓጋጋዚ ብዛዕባ ኩነታትካ ንምዝርራብ ምስ ናይ ሸርጂንያ ስቴት ዋይት ሃርትላይን ኸትራኽብ ትኽእል ኢኻ። ኣማኸርቲ 24/7 ግዜ ብተሌፎን ብ 1-800-838-8238 ብስልኪ ኣብ 804-793-9999 ብጽሑፍ ወይ ድማ ብዕላል ኣብ vadata.org/chat ኣለዉ። ኩሎም ኣገልግሎታት ብዘይኸፍሊት ከምኡ 'ውን ብምስጢራዊ ዝኾነ መንገዲ ይዳለዉ እዮም፤ ናይ ጃንጃ ትርጉሞም ድማ ይረኽቡ እዮም።